

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **maloletého J. K.**, bývajúceho v L., zastúpeného zákonnou zástupkyňou I. K., bývajúcou v L., zastúpenou AK FUTEJ & Partners, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Radlinského 2, proti žalovanej **Slovenskej republike**, za ktorú koná Národná banka SR, so sídlom v Bratislave, Imricha Karvaša 1, o **náhradu škody**, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp.zn. 25 C 66/2012, o dovolaniach žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 12. marca 2015 sp.zn. 9 Co 534/2014, 9 Co 535/2014, takto

r o z h o d o l :

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 12. marca 2015 sp.zn. 9 Co 534/2014, 9 Co 535/2014 vo výroku, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej a vo výroku o trovách konania **z r u š u j e** a vec mu v rozsahu zrušenia vracia na ďalšie konanie.

Dovolanie proti výroku rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 12. marca 2015 sp.zn. 9 Co 534/2014, 9 Co 535/2014, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa z 3. júna 2014 č.k. 25 C 66/2012-199 **o d m i e t a**.

O d ô v o d n e n i e

Žalobca sa v konaní domáhal, aby súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť mu sumu 1.505,67 eur s príslušenstvom ako náhradu škody, ktorá mu vznikla v príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom Národnej banky Slovenska (ďalej len „NBS“) pri výkone bankového dohľadu nad Podielovým družstvom slovenské investície (ďalej len „Družstvo“). Poukázal na to, že bol členom Družstva, ktoré od svojich členov zhromažďovalo peňažné prostriedky a zabezpečovalo ich zhodnocovanie v zmysle zákona č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 566/2001 Z.z.“). Družstvo pri tom využívalo služby obchodníka s cennými

papiermi – spoločnosti Capital Invest, o.c.p. (ďalej len „OCP“). NBS mala podľa zákona č. 566/2001 Z.z. a zákona č. 747/2004 Z.z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 747/2004 Z.z.“) vykonávať dohľad nad Družstvom a OCP, jej postup ale nebol riadny. NBS nekonala v súlade so zákonom č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska (ďalej len „zákon č. 566/1992 Zb.“) a napriek tomu, že vedela o nedostatkoch v ich činnosti, neprijala včas účinné opatrenia na ich odstránenie a na hroziacu škodu neupozornila ani Družstvo, ani jeho členov. Pokiaľ by riadne vykonávala bankový dohľad, boli by finančné prostriedky žalobcu nielen chránené, ale aj zhodnotené. V dôsledku zanedbania náležitého bankového dohľadu vznikla žalobcovi škoda, za ktorú podľa zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z.z.“) zodpovedá štát.

Žalovaná popierala opodstatnenosť žaloby. Namietala, že nezanedbala bankový dohľad a žalobca sa svojich práv mal domáhať v konkurznom konaní vyhlásenom na Družstvo uznesením Okresného súdu Bratislava I z 11. apríla 2001 sp.zn. 3 K 95/2010. Žalobca ako investor musel vedieť, že s investíciou peňažných prostriedkov do činnosti Družstva je spojené riziko a orgány dohľadu mohli vykonávať dohľad len v zákonom vymedzenom a limitovanom rozsahu. NBS bola až s účinnosťou od 1. júna 2010 oprávnená dohliadať aj na to, či sa dodržiava schválený prospekt investície. Družstvo samo dlho nesignalizovalo žiadne obavy z činnosti OCP; až 15. apríla 2010 požiadalo o preskúmanie postupu OCP a o vykonanie dohľadu na mieste. NBS najskôr rozhodnutím o predbežnom opatrení uložila OCP povinnosť zdržať sa bez súhlasu NBS nakladania s majetkom klientov a neskôr rozhodnutím z 21. decembra 2010 odobrala OCP povolenie na poskytovanie investičných služieb (§ 156 ods. 2 písm. a/ zákona č. 566/2001). Napokon rozhodnutím z 30. mája 2011 zakázala Družstvu predaj majetkových hodnôt. Z týchto dôvodov žiadala žalobu zamietnuť ako nedôvodnú.

Okresný súd Bratislava I rozsudkom zo 14. apríla 2014 č.k. 25 C 66/2012-177 zamietol žalobu a tiež návrh žalobcu na prerušenie konania a na začatie prejudiciálneho konania pred Súdny dvorom Európskej únie podľa článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Žalovanej nepriznal náhradu trov konania. Vychádzal z toho, že žalobca bol členom Družstva a v zmysle dohody o úprave niektorých práv a povinností uzavretej

s Družstvom mu vznikol nárok na vyplatenie vyrovnávacieho podielu, ktorý mu však dosiaľ vyplatený nebol a nebola mu poskytnutá ani náhrada zaň. Podľa názoru súdu žalobca neopodstatnene namieta, že štát nedohliadol nad činnosťou Družstva postupom zodpovedajúcim zákonom č. 566/1992 Zb., č. 566/2001 Z.z. a č. 747/2004 Z.z. Otázku, či žalobcovi vznikla škoda, za ktorú zodpovedá štát, riešil súd prvého stupňa podľa § 9 zákona č. 514/2003 Z.z. Uviedol, že žalobca bol v konaní povinný preukázať všetky tri podmienky vzniku zodpovednosti podľa tohto zákona (existenciu škody, nesprávneho úradného postupu a príčinnej súvislosti medzi škodou a nesprávnym úradným postupom), ktoré musia byť splnené kumulatívne, žalobca ale nepreukázal, že NBS zanedbala bankový dohľad vytýkaným spôsobom. Vzhľadom na to, že žalobca nepreukázal jednu z troch podmienok vzniku zodpovednosti za škodu (nesprávny úradný postup NBS), súd prvého stupňa sa už nezaoberal tým, či žalobcovi vznikla škoda v ním vyčíslenej výške. Pri zamietnutí žaloby vzal na zreteľ tiež to, že žalobca sa domáhal uspokojenia svojej pohľadávky v konkurznom konaní, ktoré je vedené na Okresnom súde Bratislava I voči úpadcovi – Družstvu. V incidenčnom konaní, ktoré ešte nebolo ukončené, môže byť jeho pohľadávka uznaná. Žaloba o náhradu škody je preto podaná predčasne. Navyše, žalobca si nárok na náhradu škody môže uplatniť v zmysle § 243a ods. 4 Obchodného zákonníka. Svoj vplyv na riadenie a hospodárenie Družstva mal žalobca vykonávať prostredníctvom členskej schôdze, žalobca ale počas svojho členstva v Družstve takto svoje oprávnenia nerealizoval. Na odôvodnenie zamietnutia návrhu na prerušenie konania uviedol, že rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie o žalobcom nastolených otázkach nie je v danom prípade nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci samej; navyše, prvostupňový súd nie je súdom, proti ktorého rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok podľa vnútroštátneho práva. O náhrade trov konania rozhodol súd prvého stupňa podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti výroku uvedeného rozsudku, ktorým bola žaloba zamietnutá, podal žalobca odvolanie. Navrhol, aby odvolací súd buď napadnutý výrok rozsudku zmenil (tak, že žalobe vyhovie) alebo zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie.

Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu žiadala napadnutý výrok rozsudku potvrdiť. Súd prvého stupňa podľa jej názoru vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, v potrebnej miere zistil rozhodujúce skutkové okolnosti a svoje skutkové zistenia vecne správne posúdil.

Okresný súd Bratislava I uznesením z 3. júna 2014 č.k. 25 C 66/2012 uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odvolanie vo výške 20 eur. Aj toto uznesenie napadol žalobca odvolaním.

Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 12. marca 2014 sp.zn. 9 Co 534/2014, 9 Co 535/2014 rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti potvrdil ako vecne správny (§ 219 ods. 1 a 2 O.s.p.); zároveň potvrdil prvostupňové uznesenie ukladajúce žalobcovi povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odvolanie. V odôvodnení konštatoval, že rozhodnutie súdu prvého stupňa spočíva na vecne správnych skutkových a právnych záveroch. Po opísaní podstaty obsahu žaloby, vyjadrení žalovanej, priebehu a výsledkov konania na súde prvého stupňa uviedol obsah odvolania a vyjadrenia žalovanej k odvolaniu. Konštatoval, že hmotnoprávnym základom pre uplatnenie žalobcovho práva na náhradu škody je zákon č. 514/2003 Z.z. Predpokladmi zodpovednosti štátu podľa tohto zákona sú: a/ nesprávny úradný postup, b/ vznik škody, c/ príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a škodou. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že v konaní nebolo preukázané, že by NBS nesprávne úradne postupovala spôsobom, ktorý jej vytýkal žalobca. Až od 1. júna 2010 mohla dohliadať, či Družstvo dodržiava schválený prospekt investície. Žalobca si musel byť vedomý, že s jeho investíciou je spojené riziko, pokiaľ ale napriek tomu investoval, nemôže byť jeho finančná ujma pričítaná na ťarchu žalovanej. Všetky žalobcom namietané okolnosti o údajnom nesprávnom úradnom postupe NBS sa týkali takých nesprávností, ku ktorým malo dôjsť v procese rozhodovania NBS; nesprávnosti tejto povahy ale nemožno považovať za dôvod, ktorý zakladá zodpovednosť štátu v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. Aj podľa názoru odvolacieho súdu nebol teda v konaní preukázaný nesprávny úradný postup NBS pri vykonávaní bankového dohľadu. Správny je tiež právny záver súdu prvého stupňa, že nebola preukázaná ani príčinná súvislosť medzi konaním NBS a škodou žalobcu. Odvolací súd sa stotožnil s názorom žalovanej, že žalobcovi dosiaľ nevznikla žiadna škoda, v dôsledku čoho chýba aj tento predpoklad zodpovednosti štátu v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. V súvislosti s tým poukázal na vyhlásenie konkurzu na majetok Družstva a konštatoval, že žalobcovi by škoda mohla vzniknúť až v prípade, že jeho pohľadávka nebude uspokojená v rámci konkurzu Družstva. K námietke žalobcu, že listinné dôkazy neboli súdom prvého stupňa riadne vykonané spôsobom upraveným v § 129 ods. 1 O.s.p., odvolací súd poukázal na to, že v okolnostiach prejednávanej veci obe procesné strany poznajú obsah listinných dôkazov, preto táto odvolacia námietka žalobcu

neobstojí. Pokiaľ odvolateľ napadol aj uznesenie súdu prvého stupňa o poplatkovej povinnosti odvolací súd aj toto potvrdil ako vecne správne (§ 219 O.s.p.). Uviedol, že podanie žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom sa s účinnosťou od 1. októbra 2012 spoplatňuje súdnym poplatkom vo výške 20 eur; v rovnakej výške sa v konaní o takejto žalobe vyberá aj súdny poplatok za odvolanie vo veci samej (§ 6 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov). Podaním odvolania vznikla žalobcovi poplatková povinnosť a súd prvého stupňa mu podľa položky č. 7a Sadzobníka súdnych poplatkov, prílohy tohto zákona, správne vyrubil poplatok 20 eur. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie s tým, že mu súdmi bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) v spojení s § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. Podľa jeho názoru súdy rozhodli vecne nesprávne, svojvoľne, arbitrárne a ich rozhodnutia nie sú dostatočne presvedčivé a preskúmateľné, čo zakladá inú vadu konania (R 111/1998) v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. Postupovali formalisticky tak, že zohľadnili iba judikatúru, ktorú považovali za vhodnú, ale inú – rovnako dôležitú judikatúru nespomenuli. Rozhodnutie odvolacieho súdu je založené na nesprávnych skutkových zisteniach a nevychádza z objektívneho a komplexného posúdenia rozhodujúcich skutočností. Prvostupňový aj odvolací súd dospeli k nesprávnemu právnemu záveru, že NBS neporušila ustanovenia zákonov č. 566/1992 Zb., č. 566/2001 Z.z. a č. 747/2004 Z.z., resp. že riadne vykonávala bankový dohľad. Zopakujúc dôvody, uplatňované už skôr, žalobca vyslovil presvedčenie, že finančná ujma, ktorá mu vznikla, je výsledkom zanedbania povinností orgánu bankového dohľadu a podľa zákona č. 514/2003 Z.z. nesie zodpovednosť za ňu štát. Žalobca v konaní dostatočne preukázal splnenie všetkých predpokladov zodpovednosti štátu v zmysle uvedeného zákona, preto jeho žalobe malo byť vyhovené. Doterajší priebeh súbežného konkurzného konania nasvedčuje tomu, že pohľadávka žalobcu nebude môcť byť uspokojená. V súvislosti s tým tiež zopakoval, že samo prebiehajúce konkurzné konanie nevyklučuje, aby sa veriteľ samostatnou žalobou domáhal náhrady škody voči štátu v inom súdnom konaní. Navyše, podmienkou vzniku zodpovednosti štátu za škodu v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. nie je bezúspešné uplatnenie pohľadávky veriteľa v konkurznom konaní. Potvrdzujúce uznesenie o poplatkovej povinnosti označil za priečiace sa zákonu. Súdy mu vyrubili súdny poplatok, ktorý mu nemal byť vyrubený a tým mu odňali možnosť konať

(§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.). Žiadal preto napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie súdu prvého stupňa.

Žalovaná vo svojom vyjadrení k dovolaniu označila dovolacie námietky žalobcu za nedôvodné, rozhodnutia súdov za vecne správne a navrhla dovolanie „zamietnuť“ alebo „odmietnuť“.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolania smerujú proti rozhodnutiam, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

K dovolaniu žalobcu proti rozsudku Krajského súdu z 22. septembra 2014 sp.zn. 6 Co 299/2014:

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej, proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci, a proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

Žalobca dovolaním napadol rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky žiadneho z uvedených rozsudkov. Z tohto dôvodu je zrejmé, že dovolanie nie je v zmysle § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. procesne prípustné.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 ods. 1 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom).

Vzhľadom na námietky dovolateľa a tiež s prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1, veta druhá O.s.p., dovolací súd kládol dôraz na skúmanie tej vady, ktorej existenciu dovolateľ v dovolaní namietal (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky: 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými

právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva.

Pokiaľ žalobca namieta, že rozhodnutia súdov sú nedostatočne odôvodnené, dovolacím súd uvádza, že judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) považuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia za tzv. inú vadu konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), ktorá prípustnosť dovolania nezakladá. Správnosť takého nazerania na problematiku nepreskúmateľnosti súdneho rozhodnutia a jej dôsledkov potvrdzujú tiež rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) o sťažnostiach proti tým rozhodnutiam najvyššieho súdu, ktoré zotrvali na právnych záveroch súladných s R 111/1998 (viď najmä aktuálne rozhodnutia ústavného súdu sp.zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015 a III. ÚS 288/2015).

Na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Toto stanovisko, ktoré bude publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, považuje dovolací súd za plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci. Dodáva, že obsah spisu nedáva žiadny podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá časť predmetnej právnej vety – dovolaním napadnuté rozhodnutie uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská procesných strán k prerokovanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania a právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení.

K vyššie uvedenej námietke dovolateľa treba dodať, že táto sa týka skôr hodnotenia dôkazov súdmi, ako nedostatkov ich odôvodnenia. Dovolací súd poukazuje na to, že nesprávne hodnotenie vykonaných dôkazov nie je uvedené medzi prípustnými dôvodmi dovolania, ktoré sú vymedzené v ustanovení § 241 ods. 1 písm. a/ až c/ O.s.p. Pre tento záver svedčí i ustanovenie § 243a ods. 2, veta druhá O.s.p., ktoré upravuje, že dovolací súd nevykonáva dokazovanie. Súd rozhodujúci o dovolaní nepreskúmava správnosť a úplnosť

skutkových zistení, a to už len z toho dôvodu, že v konaní o tomto opravnom prostriedku nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy; na rozdiel od súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu totiž nemá možnosť dôkazy sám vykonávať (§ 243a ods. 2 veta druhá O.s.p.). Keď najvyšší súd nemôže vykonávať dokazovanie, tak nemôže iba na základe súdnych spisov preskúmať správnosť hodnotenia dôkazov súdom, lebo si nemôže pre svoje rozhodnutie zabezpečiť rovnaké podklady a predpoklady doplnením alebo zopakovaním dokazovania, aké mal súd, ktorý dôkazy hodnotil.

Pokiaľ žalobca v dovolaní namieta nesprávnosť postupu súdov v súvislosti s nevykonaním ním navrhnutého dokazovania, treba uviesť, že dokazovanie je časť občianskeho súdneho konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje i právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd v občianskom súdnom konaní nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (por. § 120 ods. 1 O.s.p.), a nie účastníkov konania. Nevykonanie určitého dôkazu môže mať za následok (len) neúplnosť skutkových zistení (vedúcu prípadne k vydaniu nesprávneho rozhodnutia), nie však procesnú vadu v zmysle § 237 O.s.p. (por. R 37/1993). Zo samej skutočnosti, že súd v priebehu konania nevykonával všetky navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie skutkového stavu, nemožno preto vyvodiť, že dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné podľa § 237 písm. f/ O.s.p. (por. R 125/1999).

V zmysle článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo a verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávisle a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhoduje o jeho občianskych právach a záväzkoch.

V zmysle článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd jednou zo všeobecných záruk spravodlivého prejednania vecí pred súdom je zásada „rovnosti zbraní“. Tento princíp je jeden zo znakov širšieho konceptu spravodlivého súdneho konania

a vyžaduje, aby každej procesnej strane bola daná primeraná možnosť predniesť svoju záležitosť jej protistrane.

Koncept spravodlivého súdneho konania v sebe implikuje právo na kontradiktórne konanie, podľa ktorého procesné strany musia dostať príležitosť predložiť nielen všetky dôkazy potrebné na to, aby ich návrh uspel, ale aj zoznámiť sa so všetkými dôkazmi a pripomienkami, ktoré boli predložené s cieľom ovplyvniť rozhodnutie súdu a vyjadriť sa pred ním. Požiadavka, aby procesné strany v konaní mali možnosť dozvedieť sa a vyjadriť sa ku všetkým zhromaždeným dôkazom alebo k stanoviskám pripojeným v spise, sa aplikuje aj na odvolacie konanie.

V tejto súvislosti je potrebné vychádzať z rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len ESLP), vo veci Trančíková proti Slovenskej republike z 13. januára 2015 (sťažnosť č. 17127/12) z ktorého vyplýva, že vyjadrenie účastníka konania vo veci (vrátane vyjadrenia k opravnému prostriedku protistrany), ktoré obsahuje riadnu právnu a skutkovú argumentáciu je potrebné považovať za také vyjadrenie, ktoré je potrebné subsumovať pod požiadavku, aby účastníci súdneho konania mali možnosť dozvedieť sa o ňom a eventuálne sa k nemu aj vyjadriť. Z predmetného rozhodnutia, ako aj z ďalšej judikatúry ESLP vyplýva, že konkrétny význam dotknutého vyjadrenia je málo dôležitý, keďže je na účastníkoch konania aby posúdili, či si dokument vyžaduje, aby sa k nemu vyjadrili alebo nie. Zároveň ESLP v predmetnom rozhodnutí konštatoval, že nedoručenie vyjadrenia protistrany k opravnému prostriedku podanému sťažovateľkou v jej veci proti rozhodnutiu súdu 1. stupňa je porušením článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

V predmetnej právnej veci došlo k rovnakej procesnej situácii, nakoľko žalobca podal odvolanie proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo 14. apríla 2014 č.k. 25 C 66/2012-177 a žalovaná podala vo vzťahu k tomuto odvolaniu svoje vyjadrenie obsahujúce riadnu skutkovú a právnu argumentáciu z 23. júla 2014, ktoré bolo na súd prvého stupňa doručené 28. júla 2014, avšak protistrane, t.j. žalobcovi ako odvolateľovi doručené nebolo, z čoho vyplýva, že s ním nebol oboznámený.

V zmysle vyššie uvedeného rozhodnutia ESLP je preto povinné konštatovať, že aj týmto postupom odvolacieho súdu (t.j. Krajského súdu v Bratislave), ktorý nedoručil vyjadrenie žalovanej k odvolaniu žalobcu, došlo k porušeniu článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a zároveň k odňatiu možnosti žalovanej konať pred súdom, čo je potrebné považovať za procesnú vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. v nadväznosti na ustanovenie § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. a § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.

Dovolací súd teda prihliadol na vadu konania uvedenú v § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., ktorá sa vyskytla v štádiu odvolacieho konania v podobe nedoručenia vyjadrenia žalobcu k odvolaniu žalovanej.

Pretože odňatie možnosti účastníkovi konať pred súdom znamenajúce porušenie práv na spravodlivý proces zakladá nielen prípustnosť dovolania, ale aj jeho dôvodnosť, dovolací súd podľa § 243b ods. 1 O.s.p. rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Úlohou odvolacieho súdu bude doručiť vyjadrenie žalovanej k odvolaniu žalobcu a až po vykonaní tohto procesného úkonu bude možné pokračovať v odvolacom konaní.

K dovolaniu proti výroku rozsudku odvolacieho súdu, ktorým potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa z 3. júna 2014 č.k. 25 C 66/2012-199, dovolací súd uvádza, že tento výrok, i keď je obsiahnutý vo výrokovej časti rozsudku, má povahu uznesenia (por. § 223 O.s.p.). Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. Dovolanie žalobcu nesmeruje proti uzneseniu, ktoré je uvedené v týchto ustanoveniach; prípustnosť dovolania preto z § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. nevyplýva.

Vzhľadom na vyššie uvedené by prípustnosť dovolania žalobcu zakladalo, ak by v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 O.s.p.

Dovolateľ procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdil a vady tejto povahy ani nevyšli v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Žalobca tvrdí, že mu v konaní bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

Judikatúra najvyššieho súdu dospela k záveru, že o odňatie možnosti pred súdom konať ide tiež vtedy, ak súd zastaví konanie z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku, i keď pre taký postup neboli dané procesné predpoklady (por. R 50/1997). O tento prípad ale v preskúmvanej veci nejde – v danom prípade nebolo konanie zastavené. Napadnutým uznesením bolo potvrdené uznesenie o vyrubení súdneho poplatku. Samotným vyrubením súdneho poplatku sa však účastníkovi neodníma žiadne procesné oprávnenie a nedochádza k odňatiu jeho možnosti pred súdom konať (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

Pokiaľ žalobca tvrdí, že so zreteľom na ním opisované okolnosti mu bol vyrubený súdny poplatok v situácii, v ktorej mu nemal byť vyrubený, z rozhodujúceho – obsahového – hľadiska namieta, že napadnuté rozhodnutia súdov nižších stupňov spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní (por. § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá (por. tiež R 54/2012 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp.zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011 a 7 Cdo 26/2010). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 239 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

Vzhľadom na to, že v konaní sa nepotvrdila existencia procesnej vady konania tvrdenej dovolateľom, nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 ods. 1 O.s.p. a prípustnosť podaného dovolania nevyplýva z § 239 O.s.p., najvyšší súd odmietol procesne neprípustné dovolanie žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 12. marca 2015 sp.zn. 9 Co 535/2015 (tej časti, ktorá sa týka poplatkovej povinnosti žalobcu) podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

V konečnom rozhodnutí o veci rozhodne odvolací súd aj o trovách tohto dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 26. januára 2016

JUDr. Ladislav G o r á s z, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová